mag. Tomaž UMEK *
asist. Primož BANOVEC **

TRENUTNA INSTITUCIONALNA UREDITEV GOSPODARJENJA Z VODAMI V REPUBLIKI SLOVENIJI IN TRENDI NADALJNJEGA RAZVOJA

POVZETEK

Priprave Slovenije za vstop v Evropsko unijo zahtevajo tudi na področju gospodarjenja z vodami uskladitev zakonodaje. Če želimo odpraviti pomanjkljivosti in uskladiti obstoječo zakonodajo z zakonodajo EU, moramo najprej analizirati obstoječe stanje. Tako smo za področje gospodarjenja z vodami izdelali pregled obstoječega institucionalnega sistema in zakonodaje, ki ureja področje gospodarjenja z vodami. Pregled je izdelan na osnovi priporočil projekta EU EUROWATER, ki ga podpira tudi Evropska komisija, ukvarja pa se z institucionalnimi mehanizmi in strukturami gospodarjenja z vodami v evropskih državah in primerja njihovo učinkovitost v kontekstu z regulativo Evropske unije.

V obravnavanem prispevku podajamo pregled prednosti in pomanjkljivosti obstoječega sistema gospodarjenja z vodami v Republiki Sloveniji. Ena izmed največjih prednosti sistema pred letom 1990 je bil dobro delujoč sistem odločanja in sodelovanja na vodnem območju, saj je bil zelo podoben tistemu, ki ga zahteva ureditev EU na področju gospodarjenja z vodami. Kot eno izmed večjih pomanjkljivosti pa izpostavljamo veliko krizo v sistemu gospodarjenja z vodami, ki se odraža v neustreznem in nezadostnem financiranju dejavnosti ter velikemu odlivu strokovnega kadra, ki je posledica nastalega stanja. Pomanjkljivosti, ugotovljene v obsežni analizi trenutne institucionalne in zakonodajne ureditve na področju gospodarjenja z vodami v Republiki Sloveniji, bo potrebno čimprej odpraviti, zato vsi nestrpno pričakujemo nov ustrezen "vodni" zakon.

UVOD

V zadnjih letih preživlja vodno gospodarstvo v Sloveniji veliko krizo. Kaže se predvsem v drastičnem zmanjšanju sredstev v zadnjem desetletju, namenjenih za opravljanje dejavnosti v širšem okviru gospodarjenja z vodami. V zadnjih letih so se v proračunu stalno zmanjševala sredstva za vzdrževanje in urejanje vodnega režima. V obdobju 1986 -1995 je bilo za te namene na razpolago v povprečju 0,51% družbenega proizvoda (DP), s tem da so se razpoložljiva sredstva zmanjševala od 0,71% na začetku obdobja, na 0,42% v letu 1990, pri čemer je bil del teh sredstev že takrat namensko usmerjen v podporo ukrepom, ki so bili kot prioritetni vključeni v državnih planih. V letu 1991 je delež vodnemu gospodarstvu namenjenih sredstev padel na 0,18% DP, v letih 1992 in 1993 na 0,09% DP, v letu 1994 na 0,08%, v letu 1995 pa celo na 0,07% DP. Doseženo je bilo kar 6 - kratno zmanjšanje potrebnih sredstev. Pred leti smo v Sloveniji za te namene dajali približno 50 % sredstev glede na primerljive deleže v Evropi, danes pa dajemo le še 8,5 %. Primerjava je narejena glede na delež v družbenem proizvodu, ne pa realno vložena sredstva zaradi neprimerljive gospodarske rasti.

Posledice tega zmanjšanja se na žalost kažejo že tudi v sami organiziranosti na področju gospodarjenja z vodami. Ob vsem navedenem je nujno potrebno opozoriti še na to, da je ob nazadovanju vodnogospodarske dejavnosti zelo naglo propadala tudi stroka in se do danes domala sesula, kar že lahko in bomo v prihodnje še bolj občutili, saj bo prav njena obnova dolgotrajen proces,

* mag. Tomaž UMEK, univ.dipl.inž.gradb., HIDRO KOPER d.o.o., Javna vodnogospodarska služba, Obrtniška 15, 6000 KOPER

** asist. Primož BANOVEC, univ.dipl.inž.gradb., FGG - Hidrotehnična smer, Hajdrihova 28, 1000 Ljubljana

ki pa ga ne bo mogoče občutneje skrajšati, ne oziraje se na potrebe in sredstva, ki bi jih bili morda pripravljeni v ta namen zagotoviti.

Zakon o javnih gospodarskih službah ureja problematiko organiziranosti javnih služb le na nivoju lokalne skupnosti, ne definira pa organiziranosti integralnega upravljanja na celotnem področju gospodarjenja z vodami v povodjih, ki v večini primerov segajo preko območij lokalnih skupnosti. Strokovna javnost se tega problema zelo zaveda, zato že nekaj let od države pričakuje, da sprejme ustrezne ukrepe za izboljšanje stanja.

Že v daljnem letu 1991 je bila pripravljena Strategija vodnega gospodarstva Slovenije, ki pa žal ni doživela politične potrditve. Od države se pričakuje predvsem, da s sprejetjem ustrezne zakonodaje poda zakonske podlage in poskrbi za ustrezno organiziranost gospodarjenja z vodami na državnem nivoju. Seveda se ob tem pričakuje tudi sistemsko rešitev financiranja na področju gospodarjenja z vodami. S takšnimi izhodišči bo možno organizirati gospodarjenje z vodami tudi na lokalnih in regionalnih nivojih (vodnih območjih).

Gospodarjenje z vodami v Evropski Uniji

Problema oblikovanja ustrezne politike do voda in gospodarjenja z vodami se je zavedla tudi EU, ki je pristopila k reševanju tega problema. Pokazala se je namreč potreba po uskladitvi zakonodaje in predpisov na področju gospodarjenja z vodami.

Glede na ugotovljeno različnost je pet držav članic EU (Francija, Nizozemska, Velika Britanija, Nemčija, Portugalska) v letu 1993 pričelo obsežen projekt, katerega osnovni cilj je bil izdelava pregleda institucionalnih - organizacijskih okvirjev za gospodarjenje z vodami tako v preteklosti, kot tudi v prihodnosti, hkrati pa raziskati možnosti za usklajeno politiko do voda na področju držav članic.

Projekt je obsegal dva pristopa obravnave problematike gospodarjenja z vodami: *Vertikalno poročilo*, ki se nanaša na interne zadeve držav, in *Horizontalna poročila*, ki primerjajo ureditve za posamezna področja gospodarjenja z vodami med državami.

V EU so po analizi izvedenega projekta ugotovili, da je njihov pristop obravnavanja področja gospodarjenja z vodami šele začetek resnega dela. Zato so se odločili, da bo potrebno izdelati analizo politike do voda (koncepta gospodarjenja z vodami) v sodelujočih državah v projektu. Poudarek naj bi bil predvsem na regijah, sodelujočih - akterjih v procesu gospodarjenja z vodami, definiranju ciljev in pogojih za njihovo doseganje, instrumente - dejavnosti za doseganje ciljev in nazadnje oceno obstoječega koncepta. Eden izmed glavnih ciljev je trajnostni razvoj, ki pa na področju gospodarjenja z vodami ni preprosto dosegljiv cilj (npr. uvedba boljših tehnologij ipd.), temveč zahteva nov pristop pri izdelavi politike gospodarjenja z vodami.

Gospodarjenje z vodami v Republiki Sloveniji

V procesu približevanju EU bo morala tudi Slovenija področje gospodarjenja z vodami predstaviti na način, ki se je v EU že uveljavil. Izdelava vertikalnega poročila bo podala jasen pregled trenutnega stanja na področju gospodarjenja z vodami pri nas in omogočila primerjavo stanja z drugimi evropskimi državami. Takšno poročilo bo lahko v veliko pomoč tudi pri pisanju nove zakonodaje za področje voda, saj mora ravno Zakon o vodah odgovoriti na večino vprašanj, ki so osnova za izdelavo vertikalnega poročila. To pa pomeni, da predstavlja vertikalno poročilo solidne temelje zakonodaji za področje gospodarjenja z vodami.

V prispevku bomo predstavili samo povzetke iz narejene analize sistema gospodarjenja z vodami v Sloveniji. Obravnavali bomo razvoj sistema institucij na področju gospodarjenja z vodami, trenutno institucionalno ureditev gospodarjenja z vodami v Sloveniji ter pregled prednosti in slabosti trenutne ureditve gospodarjenja z vodami v Sloveniji.

RAZVOJ SISTEMA INSTITUCIJ NA PODROČJU GOSPODARJENJA Z VODAMI V SLOVENIJI

Na sliki 1 podajamo kratek shematski pregled razvoja institucij na področju gospodarjenja z vodami v Sloveniji od leta 1945 do danes.

Kako so gradili sistem gospodarjenja z vodami ...

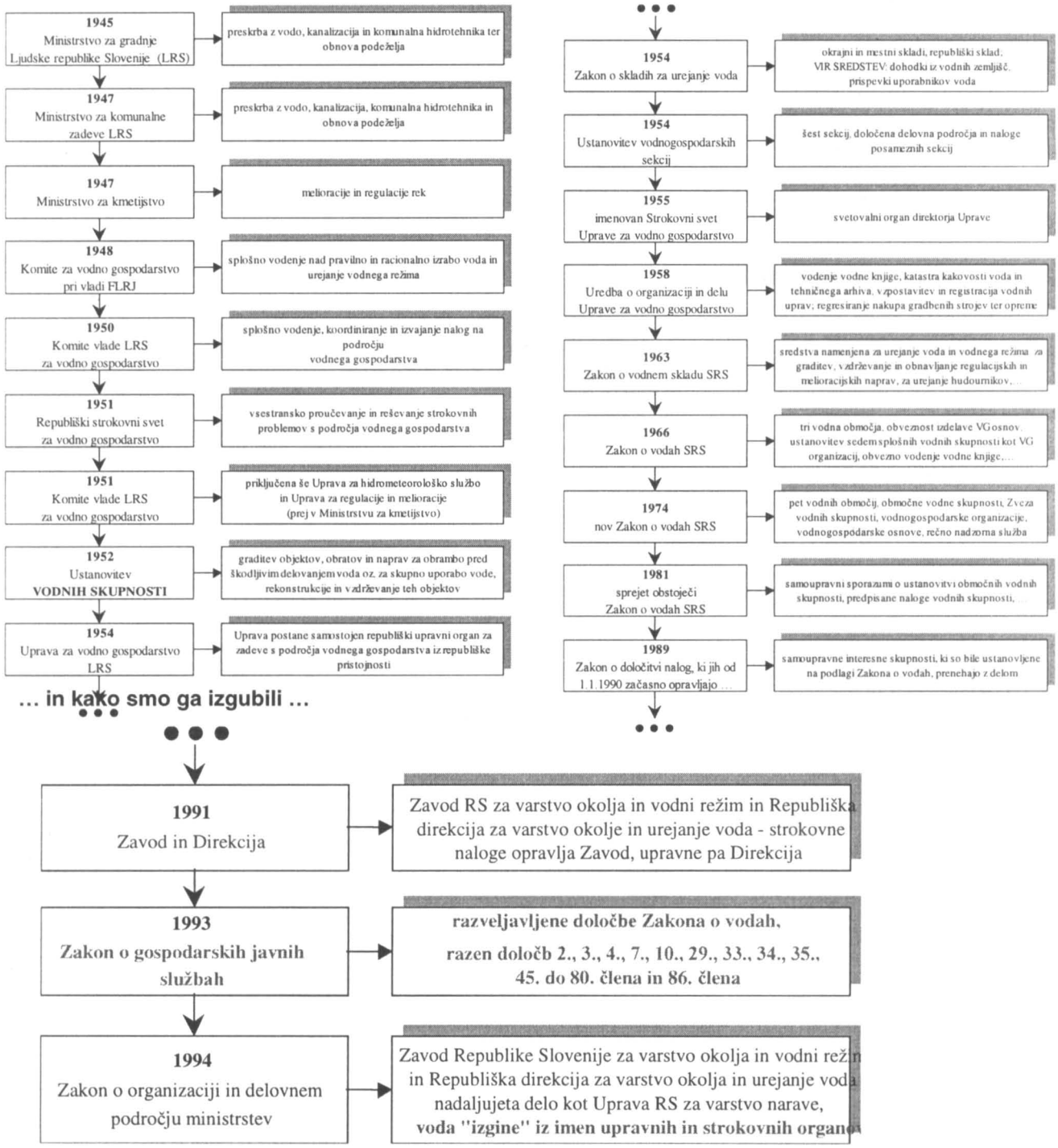

Slika 1. Kratek shematski pregled razvoja institucij na področju gospodarjenja z vodami v Slovenij

TRENUTNA INSTITUCIONALNA UREDITEV GOSPODARJENJA Z VODAMI V SLOVENIJI

Pristojnosti posameznih ministrstev so določene v Zakonu o organizaciji in delovnem področju ministrstev. Zakon določa, da so za pripravo in izvajanje politike, za predpise in ukrepe ter splošni nadzor nad varstvom okolja pristojni Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) in organi, ki delujejo pod okriljem MOP-a. Za med-ministrsko koordinacijo ni nikakršnih formalnih zahtev. Zaradi tega prihaja do takšnih poskusov koordinacije spontano, v glavnem na pobudo posameznikov. Na sliki 2. so opisane

naloge posameznih ministrstev na področju gospodarjenja z vodami, kot jih predpisuje Zakon o organizaciji in delovnem področju ministrstev.

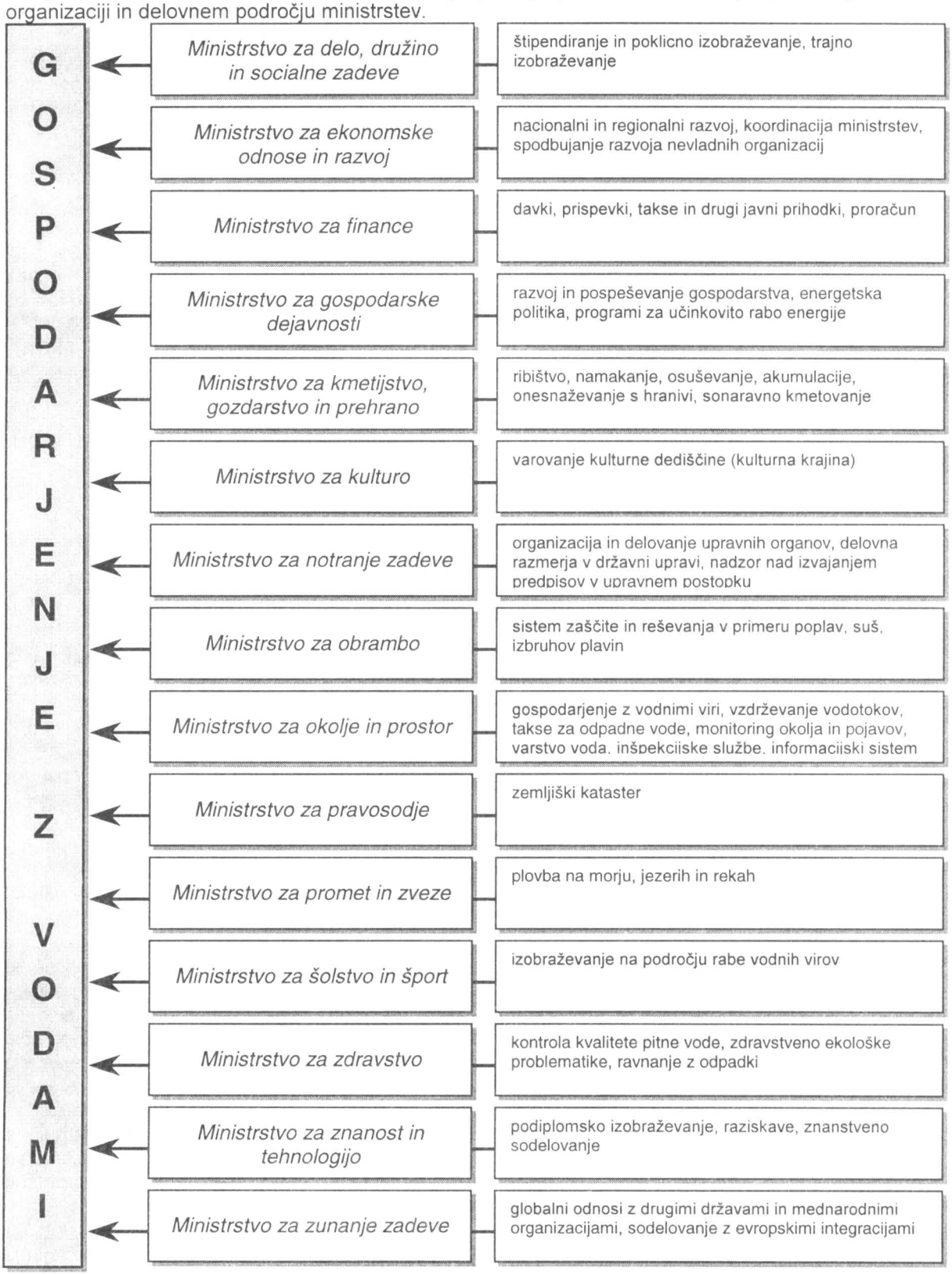

Slika 2.: Porazdelitev funkcij v sistemu gospodarjenja z vodami med ministrstvi

Kot je razvidno iz slike 2, so naloge gospodarjenja z vodami porazdeljene praktično med vsa ministrstva. To pa pomeni, da bi gospodarjenje z vodami "zaslužilo" vidnejše mesto tudi v organizaciji na najvišjem državnem nivoju. Bežen pogled v zgodovino nam pokaže, da je včasih te naloge opravljal poseben organ pri republiški vladi.

Trenutna porazdelitev funkcij pri gospodarjenju z vodami

Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) je bilo po osamosvojitvi večkrat reorganizirano. Njegove dejavnosti, ki so bile sprva usmerjene predvsem v varstvo voda, so se razširile na vse komponente okolja, v letu 1991 pa še na prostorsko planiranje ter leta 1995 na varstvo narave. Med letoma 1991 do 1995 se je število zaposlenih povečalo s približno 300 na 1200 zaposlenih.

Državna in lokalna raven (občine) sta dve formalno določeni ravni uprave. V državni strukturi javne uprave ni regionalne ravni. Obstaja pa 58 regionalnih upravnih enot, ki povezujejo ministrstva z lokalnimi upravnimi organi. Upravne enote opravljajo nalogo lokalne uprave. Poleg tega se z različnimi okoljskimi vprašanji ukvarja tudi Uprava za varstvo narave, ki ima osem izpostav (meje območij so enake mejam bivših območnih vodnih skupnosti), eno za vsako vodno območje. Inšpektorat za okolje in prostor je organiziran v več regionalnih pod-enot s podobnim pravnim statusom: devet uradov za okoljsko inšpekcijo in dvanajst za inšpekcijo na področju prostorskega planiranja. Inšpektorat za okolje in prostor med ostalimi nalogami in pooblastili nadzira izvajanje zakonodaje, torej tudi delo upravnih organov Ministrstva za okolje in prostor. Tako imamo situacijo, da upravni organ znotraj ministrstva nadzira delovanje drugih upravnih v istem ministrstvu.

Funkcije lokalne uprave (določa jih Zakon o gospodarskih javnih službah) na področju varstva okolja so:
- upravljanje in vzdrževanje naprav za preskrbo s pitno vodo,
- upravljanje in vzdrževanje naprav za odvajanje in čiščenje odpadnih voda,
- varstvo zraka, tal in vode,
- varstvo pred hrupom,
- skrb za zbiranje in odlaganje odpadkov ter
- ohranjanje naravnih in kulturnih spomenikov lokalnega pomena.

Pri urejanju in izvajanju lokalnih zadev širšega interesa se lahko občine združujejo v regionalna združenja. Ta predpis se nanaša zlasti na opremo, ki je potrebna za varstvo okolja na regionalni ravni, npr. zbiranje odpadkov in ravnanje z odpadki ter čistilne naprave za odpadno vodo.

Zakon o vodah iz leta 1981 je vseboval določila o ustanavljanju vodnih skupnosti, dokaj natančno pa so bile predpisane tudi **naloge vodnih skupnosti**. **Sistem odločanja in sodelovanja na vodnem območju** je bil zelo podoben tistemu, ki ga zahteva ureditev EU na področju gospodarjenja z vodami.

Razvit je bil sistem sodelovanja med posameznimi območnimi vodnimi skupnostmi pri reševanju skupnih problemov. Območne vodne skupnosti in zvezo vodnih skupnosti so upravljale skupščine, ki so bile sestavljene iz **zborov uporabnikov** in **zborov izvajalcev**, ki so odločitve sprejemali enakopravno in sporazumno.

Z razveljavitvijo posameznih določb Zakona o vodah iz leta 1981 so bile razveljavljene tudi določbe, ki so predpisovale področje dela in naloge vodnih skupnosti. Določene naloge opravljajo izpostave Uprave RS za varstvo narave, ki je upravni organ v sestavi Ministrstva z okolje in prostor, niso pa natančno določene pristojnosti izpostav Uprave RS za varstvo narave, saj je njihovo delovno področje mnogo širše, kot so bile pristojnosti in naloge območnih vodnih skupnosti. S tem je bilo prekinjeno aktivno sodelovanje uporabnikov voda, ki so lahko enakopravno odločali o izvajanju vodnogospodarskih dejavnosti, predvsem pa so sodelovali pri razporejanju sredstev, ki so bila v ta namen zbrana. Porušen je bil sistem, ki je relativno dobro deloval, saj je omogočal gospodarjenje z vodami na regionalnem nivoju, prav tako pa je bilo ustrezno rešeno tudi financiranje vodnogospodarskih dejavnosti, saj so se na posameznem vodnem območju zbrana sredstva pretežno vračala za urejanje vodnogospodarske problematike na istem vodnem območju.

Poleg Zakona o vodah izvajanje vodnogospodarskih dejavnosti zagotavlja Uredba o načinu izvajanja vodnogospodarske javne službe v Republiki Sloveniji (Ur. list RS št. 57/96), s katero država zagotavlja republiško gospodarsko javno službo v skladu z zahtevami 2. in 3. člena Zakona o javnih gospodarskih službah, obstoječim vodnogospodarskim podjetjem pa zaradi kadrovske usposobljenosti in tehnične opremljenosti priznava položaj usposobljenega izvajalca za izvajanje vodnogospodarske javne službe in za izvajanje vodnogospodarskih objektov in naprav. Javne vodnogospodarske službe se soočajo z veliko negotovostjo zaradi sedanje in bodoče organiziranosti sistema gospodarjenja z vodami in s težavami zaradi premajhnih sredstev za izvajanje dejavnosti, kar je povzročilo precejšnji "odliv" strokovnjakov v druge sektorje in dejavnosti. Kadrovsko vprašanje (vzgoja in izobraževanje vodarskih

kadrov) je postalo eno najresnejših problemov za nadaljnji razvoj sistema gospodarjenja z vodami, večji poudarek pa bo potrebno dati tudi stalnemu (kontinuirnemu) izobraževanju vseh, ki delujejo na vodarskem področju

Trenutno stanje na področju načrtovanja v sistemu gospodarjenja z vodami

V Zakonu o vodah je bilo poglavje PLANIRANJE v celoti razveljavljeno. Zato je na tem področju ostala velika praznina in veliko nerazčiščenih vprašanj, sistemu gospodarjenja z vodami pa je bila povzročena velika škoda. Postavlja se vprašanje, ali planiranje kot osnovni instrument gospodarjenja z vodami s pravnega vidika sploh še obstaja.

Kljub "pravni praznini" pa Zakon o urejanju prostora (Ur. list SRS št 18/94, 15/89 in Ur. list RS št. 71/93) zahteva, da so v prostorskih vsebinah opredeljene temeljne usmeritve in globalna zasnova dejavnosti v prostoru, ki se med ostalim nanašajo tudi na pomembnejše vodne vire ter pomembnejša omrežja in naprave za oskrbo s pitno in tehnološko vodo ter za odvajanje in čiščenje odplak.

Planske vsebine, ki sicer pomanjkljivo, pa vendarle do določene mere obdelujejo vprašanja gospodarjenja z vodami, se nahajajo v prostorskih sestavinah, kjer mora biti določena tudi globalna zasnova namenske rabe. Vendar Zakon o urejanju prostora na področju vodnogospodarskega planiranja ne more nadomestiti Zakona o vodah. Postavlja se vprašanje, kako se vključevati v proces prostorskega načrtovanja, če so temeljnemu zakonu, ki določa pogoje za gospodarjenje z vodami, črtali zelo pomembno poglavje? Trenutno stanje na zakonodajnem področju je takšno, da ostali zakoni dopuščajo (in celo zahtevajo) vključevanje "vodarske" stroke pri pripravi različnih dokumentov na različnih nivojih načrtovanja, sam Zakon o vodah pa ne vsebuje več nobenega določila, ki bi to omogočal.

Ali je morda prišlo pri razveljavitvi členov v poglavju Planiranje do napake? Razumljivo je, da so razveljavljeni členi, ki se nanašajo na delovanje območnih vodnih skupnosti in govorijo o samoupravnih sporazumih itd., nerazumljivo pa je, da so iz zakona črtali tudi določila o strokovnih osnovah za vodnogospodarsko planiranje. Tudi ostali členi v poglavju planiranje bi morda lahko doživeli samo določene spremembe v skladu z novo zakonodajo. Tako pa je zakon ostal brez temeljev, s tem pa se postavlja resno vprašanje: katera dejavnost na področju gospodarjenja z vodami je sploh še zakonita?

Kratko grafično predstavitev "ostankov" Zakona o vodah iz leta 1981 in razmere, ki so jih povzročile razveljavitve posameznih določb Zakona o vodah, prikazujemo v prilogi prispevka.

PREGLED PREDNOSTI IN SLABOSTI TRENUTNE INSTITUCIONALNE UREDITVE GOSPODARJENJA Z VODAMI V SLOVENIJI

Prednosti obstoječega institucionalnega sistema

Prednosti obstoječega institucionalnega sistema so:

- obstoj regionalnih izpostav Uprave za varstvo narave, ki je pristojna za vode, v mejah posameznih vodnih območij,
- obstoječ sistem organizacije in delovanja javnih vodnogospodarskih služb,
- dolgoletna tradicija delovanja vodnogospodarskih podjetij, kar se kaže v strokovnem kadru zaposlenih v javnih vodnogospodarskih službah, usposobljenost teh delavcev za kvalitetno delo ter uporaba posebnih znanj, pridobljenih z izkušnjami,
- tradicija izvajanja vodnogospodarskih dejavnosti v vodnogospodarskih javnih službah,
- relativno dobra tehnična opremljenost vodnogospodarskih javnih služb,
- prostorska skladnost delovanja javnih vodnogospodarskih služb z območji regionalnih izpostav Uprave za varstvo narave in
- zaradi dolgoletnih izkušenj delavcev javnih vodnogospodarskih služb obvladovanje odtočnega režima voda.

Pomanjkljivosti obstoječega institucionalnega sistema

Med pomanjkljivosti na institucionalnem področju prištevamo:

- počasno ter strokovno pomanjkljivo sprejemanje nove vodne zakonodaje, kar posledično povzroča prelivanje javnih sredstev, namenjenih za gospodarjenje z vodami, v druge sektorje in dejavnosti,
- sredstva vodnih povračil in taks za obremenjevanje voda se ne "vračajo" v celoti za dejavnosti gospodarjenja z vodami,
- vodna povračila se plačuje za osnovno rabo vode (pitna voda), za posebno (namakanje) pa ne,
- nepoznavanje osnovnih ekonomskih instrumentov v gospodarjenju z vodami,
- ni kontrole nad izvajalci emisijskega monitoringa, ker Ministrstvo za okolje in prostor še ni ustanovilo javne službe za nadzor emisijskega monitoringa,
- javne vodnogospodarske službe se soočajo z negotovostjo zaradi sedanje in bodoče organiziranosti, s težavami zaradi premajhnih sredstev za izvajanje dejavnosti, z odhajanjem strokovnjakov v druge sektorje in dejavnosti, z veliko odvisnostjo od proračunskih sredstev,
- kadrovsko vprašanje (vzgoja kadrov) je eno najresnejših problemov za nadaljnji razvoj sistema gospodarjenja z vodami,
- gospodarjenje z vodami se je omejilo na izdajanje pogojev v vodnogospodarskih soglasjih in dovoljenjih, brez združevanja in odločanja vseh uporabnikov vode (kot je bilo v območnih vodnih skupnostih),
- ni več gospodarja vodnogospodarskih objektov in naprav v splošni rabi, saj so objekti leta 1996 prešli iz lastništva vodnogospodarskih podjetij na državno zakladnico, država pa ni določila gospodarja teh objektov,
- nedorečene pristojnosti Uprave RS za varstvo narave, kar vodi k neorganiziranosti na relaciji Uprava za varstvo narave, izpostav Uprave za varstvo narave in javnih vodnogospodarskih služb,
- slaba informiranost o izvedenih študijah na področju gospodarjenja z vodami, zato širša strokovna javnost ne ve natančno, katere "študijske" aktivnosti potekajo,
- pomanjkljivo in pogosto neučinkovito delovanje pristojnih inšpekcijskih služb,
- pomemben segment nadzora, rečno – nadzorna služba je brez pravih pristojnosti,
- zaradi pomanjkanja celovitega načrtovanja v gospodarjenju z vodami je navadno odločanje o večjih investicijah brez strokovnih podlag,
- obstoječ strokovni nadzor porabe javnih sredstev za vzdrževanje je pravno sporen, saj se za vzdrževalna dela na eni strani zahteva spoštovanje predpisov o graditvi objektov, nadzor pa vršijo inženirji, ki nimajo pooblastila za vršenje nadzora (pooblaščeni inženirji),
- nejasna vloga v sprejemanju in presoji upravičenosti vodnogospodarskih rešitev regionalnih Zavodov za kulturno in naravno dediščino,
- vključevanje nevladnih organizacij v procese odločanja pri večjih in pomembnih investicijah je nujno, vendar pretežno pogojeno z javnim in političnim prestižem brez iskanja najboljših razpoložljivih rešitev problema.

ZAKLJUČEK

Spremembe političnega sistema in sprejetje nekaterih novih zakonov (Zakon o varstvu okolja, Zakon o gospodarskih javnih službah...) so na področju gospodarjenja z vodami prinesle velike spremembe. Država je postala lastnik vodnogospodarskih objektov in naprav, ni pa določila, kdo je odgovoren za gospodarjenje z njimi. Prav tako je bil delno razveljavljen Zakon o vodah, črtana pa so bila pomembna določila, ki so zagotavljala načrtovanje in financiranje vodnogospodarskih dejavnosti. Zaradi neurejenih razmer, ki se odražajo preko neurejenih vprašanj in razmer pri programiranju, načrtovanju, financiranju, organiziranosti, izvajanju in nadzorovanju vodnogospodarskih dejavnosti, se področje gospodarjenja z vodami v RS nahaja v veliki krizi. Posledično se zato takšno stanje odraža tudi v odlivu usposobljenih kadrov v druge dejavnosti.

Novi Zakon o vodah, ki bi lahko rešil trenutno "kaotične" razmere, se pripravlja že več kot deset let. Trenutne razmere zahtevajo takojšnje ukrepanje in morda je ravno proces pridruževanja v EU priložnost, da postavimo gospodarjenju z vodami v Republiki Sloveniji nove, zdrave temelje.

Po sprejetju novega Zakona o vodah bo potrebno resno pristopiti k izdelavi dokumentov, ki jih bo zakon predpisal. Za vodarje bo to velika obveza, pa tudi izziv za stroko, ki se bo morala tudi kadrovsko okrepiti. Za celostno gospodarjenje z vodami potrebujemo ljudi, ki bodo sprejemali pomembne in odgovorne odločitve, to pa ni možno brez stalnega izobraževanja in spremljanja

razvojnih trendov stroke doma in v svetu. Le tako bomo lahko dosegli, da bo celostno gospodarjenje z vodami pomemben dejavnik pri doseganju vedno pogosteje zahtevanega trajnostnega razvoja.

LITERATURA IN VIRI

[1] T. Umek, Celostno gospodarjenje z vodami na obalnem območju, Magistrska naloga, Ljubljana 1998
[2] Institutional framework for water management in Hungary, EUROWATER-CEC vertical report, Madžarska, oktober 1997
[3] T. Umek, P. Banovec, Celostno gospodarjenje z vodami na slovenskem obalnem območju in regionalne podlage ta vertikalno poročilo, zbornik referatov 17.Goljevščkovega spominskega dne, marec 1998, v tisku
[4] F. Steinman in sodelavci, Strategija vodnega gospodarstva Slovenije, delovno gradivo, Ljubljana 1993
[5] F. Steinman, Vodnogospodarska strategija - nekaj let kasneje, Zbornik referatov 15. Goljevščkovega spominskega dne, Acta hydrotechnica 14/12 (1996)
[6] Poročilo o povečani ogroženosti zaradi neustreznega vzdrževanja vodnega režima, Uprava RS za varstvo narave, 1996
[7] Predlog za DIREKTIVO SVETA EVROPSKE UNIJE za določitev okvirjev za ukrepanje Skupnosti na področju politike do voda, Komisija Evropske skupnosti, COM (97) 614, 97/0067 /SYN), slovenski prevod, verzija junij 1998
[8] N. Colnarič, Vloga vodne knjige v vodnogospodarskem informacijskem sistemu, magistrska naloga, Ljubljana 1993

ZAKONODAJA

[9] Zakon o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81, 29/86; Uradni list RS, št. 15/91) (veljajo le 2., 3. ,4., 7., 10., 20., 22., 29., 33., 34., 35., 45. do 80. ter 86. člen)
[10] Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 32/93, 1/96)
[11] Zakon o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93)
[12] Zakon o organizaciji in delovnem področju ministrstev (Uradni list RS, št. 71/94)
[13] Zakon o upravi (Uradni list RS, št. 67/94)
[14] Zakon o javnih naročilih (Uradni list RS, št. 24/97)
[15] Zakon o urejanju prostora (Uradni list SRS, št. 18/84)

ZAKON O VODAH - kaj sploh še velja?

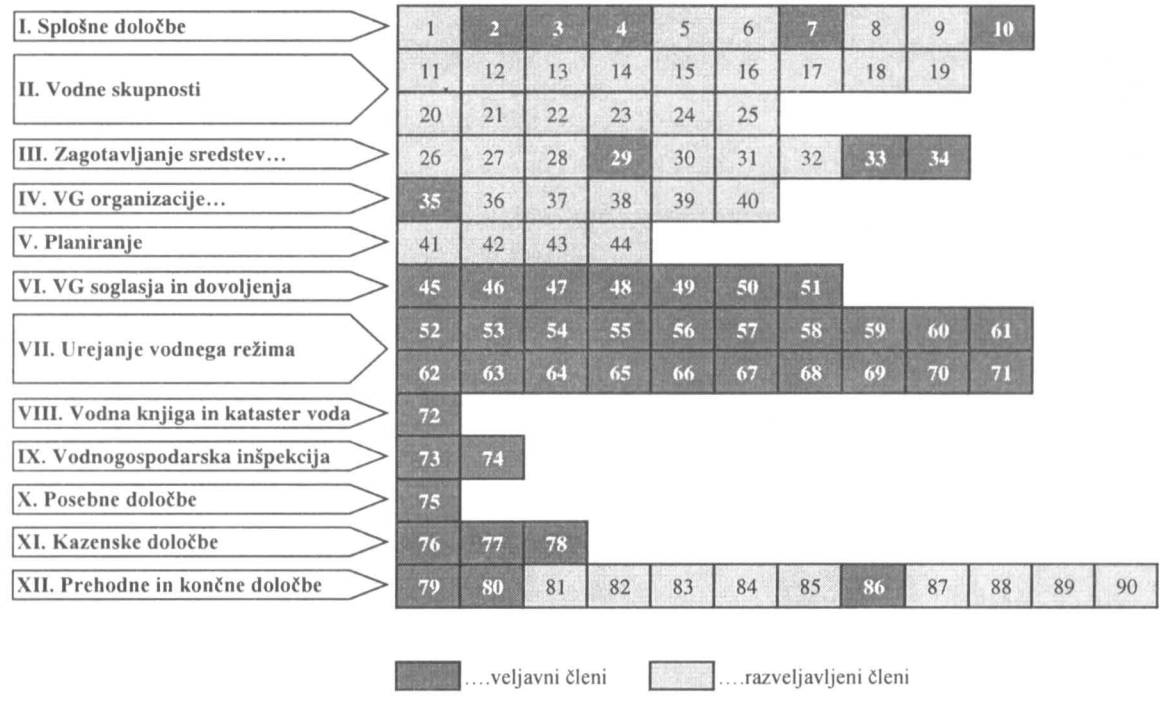

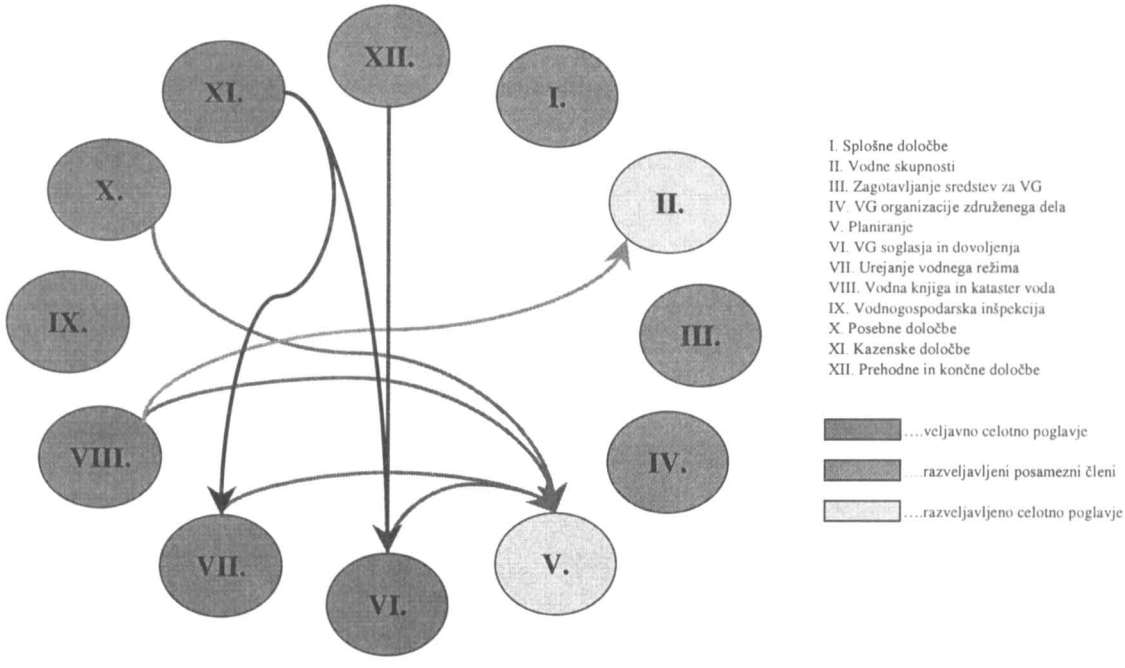

PRILOGA: Zakon o vodah (UL SRS št. 38/81,...) - grafična predstavitev "ostankov"